

ת"פ 17240/12/21 - מדינת ישראל נגד סולימאן סעדי

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 17240-12-21 מדינת ישראל נ' סעדי

בפני כב' השופט יוסי טורס, סגן הנשיאה

המאשימה

בעניין: מדינת ישראל

נגד

הנאשם

סולימאן סעדי

פסק דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירת ייצור, הכנה והפקת סמים מסוכנים, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן - פקודת הסמים) ובעבירה של החזקת סם לשימוש עצמי, לפי סעיפים 7(א)+7(ג) סיפא לפקודת הסמים. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 2.6.21 גידל הנאשם בחצר האחורית של הבית שתיל אחד של קנבוס, במשקל 29.90 גרם נטו. כן החזיק הנאשם במועד זה בארון במטבח 17.70 גרם קנבוס ו- 94.76 גרם קנבוס במדפים בחנית הבית וזאת לשימוש עצמי.

2. להשלמת התמונה אציין כי הודאת הנאשם באה עקב הסדר טיעון במסגרתו כתב האישום תוקן והוא הופנה לשירות המבחן. כן הוסכם כי התסקיר יתייחס לאפשרות להימנע מהרשעה וכי המאשימה "תבחן עמדתה לאחר עיון בתסקיר".

תסקיר שירות המבחן

3. טרם שאתייחס לאמור בתסקיר ראיתי להבהיר כי כתב האישום המתוקן שהועבר לידי שירות המבחן כלל טעות ברישום סעיף העבירה שיוחסה לנאשם, אשר תוקנה בישיבת הטיעונים לעונש מיום 30.10.22. כך, למרות שבסעיף 2 לפרק העובדות נמחקה המילה "שלא" (על מנת לייחס לנאשם עבירה של החזקת סם לשימוש עצמי בלבד), בכותרת העבירה לא נמחקה מילה זו והרושם שנוצר הוא שהעבירה היא החזקת סם שלא לשימוש עצמי בלבד, כאשר לא כך הם פני הדברים. לטעות זו דומה שהייתה נפקות מסוימת שכן מעיון בתסקיר עולה ששירות המבחן שיקף בפני הנאשם את החלופה החמורה יותר (ראו עמ' 2 בפרק "היסטוריה עבריינית והעבירה הנוכחית") ואפשר שמטעם זה סבר שהנאשם לא הפנים עד תום את חומרת העבירה.

4. וכעת לגופם של דברים. בתסקיר פורטו בהרחבה נסיבות חייו של הנאשם ומטעמים של צנעת הפרט לא אפרט יתר על המידה את הדברים (ע"א 6356/20 פלוני נ' מדינת ישראל (21.10.2021)). בתמצית ייאמר כי הנאשם כבן 37, נשוי ואב לשלושה קטינים ומתפרנס מניהול עסק משפחתי להובלת מטענים. הנאשם נעדר עבר פלילי, הודה בביצוע העבירות וקיבל אחריות על מעשיו. בדיקות שתן שמסר העידו על ניקיון מסמים וההתרשמות הכוללת הייתה כי הוא מתפקד באופן יציב בכל תחומי החיים, חש בושה ממעשיו והערכתו העצמית נפגעה. צוין כי ההליך המשפטי היווה גורם הרתעה משמעותי ומפחית סיכון להישנות עבירות בעתיד וההמלצה הייתה להטיל ענישה חינוכית בדמות צו של"צ בהיקף של 300 שעות וכן הוראה בדבר מסירת בדיקות שתן. ביחס להרשעה המליצה קצינת המבחן לבטלה וזאת לאחר שעיניה במסמך לפיו נדרשת כניסת הנאשם למוסדות ממשלתיים במסגרת העבודה וכי הרשעה תביא לפיטוריו.

טיעוני הצדדים לעונש ולשאלת ההרשעה

5. ב"כ המאשימה עמד על חומרת העבירות וציין כי לאור העבר הנקי, הודאתו של הנאשם וההתרשמות החיובית הכוללת מתפקודו, ניתן לאמץ את המלצות התסקיר ביחס לענישה ויש לגזור עליו מאסר על תנאי, צו של"צ, התחייבות וקנס. ביחס לשאלת ההרשעה, צוין כי לשיטת המאשימה קיים אינטרס ציבורי בהרשעה בעבירות סמים, במיוחד בשל הכמות בה החזיק הנאשם. כן נטען שהמכתב שהציג הנאשם בדבר תוצאות ההרשעה על מקום עבודתו, אינו מגוף ציבורי והוא לא נבדק.

6. הסנגור ביקש לזקוף לטובת הנאשם את הודאתו שביטאה קבלת אחריות ואת עברו הפלילי הנקי. ביחס לשאלת ההרשעה נטען כי קיים סיכוי של ממש שהרשעה תפגע בשיקומו וכי היא עלולה לפגוע בעיסוקו והוא לא יוכל להמשיך לעבוד בחברה (הוגש מסמך מיום 22.9.22). נטען כי מדובר בעבירות ברף נמוך של חומרה, וכי ניתן להסתפק במקרה זה בענישה שיקומית כהמלצת שירות המבחן.

7. הנאשם בדברו האחרון הביע חרטה ובושה על מעשיו. כן סיפר כי הוא שמפרנס את בני משפחתו והעבירות אינן מאפיינות את אורח חייו. הנאשם תאר כי מאז ביצוע העבירות לא שב להשתמש בסמים ותאר את שגרת עבודתו וציין כי הרשעה עשויה לפגוע ביכולתו לבצע את מכלול התפקידים שהוא מבצע כיום.

דין והכרעה

הדרישה לביטול ההרשעה

8. נקודת המוצא היא כי משנמצא אדם אשם בביצוע עבירה פלילית הכלל הוא שיש להרשיעו. עם זאת, נקבע בפסיקה שניתן יהיה להימנע מהרשעת נאשם בנסיבות חריגות, בהן נמצא שקיים יחס בלתי סביר בין הנזק שיגרם לו מהרשעתו בדיון, לבין האינטרס החברתי שבמיצוי הדין עמו ובתועלת הציבורית שתושג מכך (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3) 337). חריג זה נועד לאפשר לבית המשפט להימנע מפגיעה חמורה בנאשם, אשר עניינו הכולל אינו מתאים לעיקרון העונשי הכללי, בשל נסיבות אישיות מיוחדות אל מול מהותה של העבירה (ע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל (31.12.2007)). בתמצית יאמר כי לצורך בחינת האפשרות להימנע מהרשעת נאשם שביצע

עבירה, בוחן בית המשפט האם העבירה בנסיבות ביצועה, מאפשרת להימנע מהרשעה וזאת מבלי שיפגעו יתר שיקולי הענישה. בנוסף, בוחן הוא אם ההרשעה תגרום פגיעה חמורה ובלתי מידתית בשיקומו של הנאשם (ע"פ 8169/20 **חיים שלום נ' מדינת ישראל** (26.8.2021)).

9. המאשימה לא שללה מראש אפשרות שההרשעה תבוטל, אלא ציינה כי תבחן את עמדתה לאחר קבלת התסקיר. מכאן עולה שאף לשיטת המאשימה העבירות כשלעצמן אינן כאלו שלא ניתן להימנע מהרשעה בעניינן. ואכן, העבירות שיוחסו לנאשם לאחר התיקון הן כאלו שניתן להימנע מהרשעה בעניינן מבלי לפגוע ביתר שיקולי הענישה. לאחר התיקון מדובר בעבירת החזקה לשימוש עצמי המאפשרת הימנעות מהרשעה (וראו גם ההסדר שהיה בתוקף במועד הרלוונטי בעניין הטלת קנס בגין עבירה זו - חוק הסמים המסוכנים (עבירת קנס מיוחדת, הוראת שעה), (התשע"ח-2018)). ביחס לעבירת הגידול, אזי על פני הדברים, מדובר בעבירה חמורה המצדיקה ככלל הרשעה. עם זאת, יש לתת את הדעת לנסיבות ביצועה המיוחדות, היינו גידול של שתיל **אחד** בחצר הבית שמשקלו כ-30 גרם, באמצעים "טבעיים", היינו שלא במעבדה אלא באדמה.

10. נתונים אלו, בשילוב העובדה שהחזקת הסמים האחרים הייתה לשימוש עצמי, מצדיקים מסקנה לפיה מדובר היה בגידול למטרת שימוש עצמי ולנתון זה משמעות לצורך הנכונות להימנע מהרשעה. אכן, נקבע בפסיקה כי האיסור לגדל סם הוא מוחלט, ללא קשר למטרת הגידול (ראו למשל: רע"פ 513/21 **עידן יהושע נ' מדינת ישראל** (4.3.2021)) ואולם עדין מדובר בנסיבה משמעותית לעונש (סעיפים 40ט"ו(5),(4),(3) לחוק העונשין). לא התעלמתי מכך שכתב האישום המתוקן שותק ביחס לנסיבה זו וככלל על כתב האישום לכלול את כל העובדות הנחוצות לצורך גזירת הדין (סעיף 40י"ד) לחוק העונשין; ע"פ 5841/14 **ארקאן נגד מדינת ישראל** (8.7.2015); ע"פ 4289/14 **אורן חנוכה ושושן ברבי נ' מדינת ישראל** (21.1.2015); ע"פ 7349/14 **מדינת ישראל נ' פלונית** (14.5.2015)). עם זאת, בנסיבות ענייניו אין מדובר במסקנה שמצריכה הבאת ראיות, אלא היא נגזרת של העובדות בהן הודה הנאשם ובוודאי שאינה סותרת אותן (לאפשרות הסקת מסקנות הקשורות לכמות הסם שנתפס, ראה למשל דנ"פ 10402/07 **מטיס נ' מדינת ישראל** (29.1.2008)). בעניין זה ראוי להפנות עוד לפסק דינו של ס. הנשיא כב' השופט ר. שפירא (כתוארו אז) במסגרת עפ"ג 28110-10-15 **מדינת ישראל נ' דוד** (17.12.2015), שם נקבע כי מקום בו לא צוין בכתב האישום שמטרת הגידול היא מסחרית, יש להניח לטובת הנאשם את ההנחה הנוחה יותר, כלומר שמדובר בגידול לשימוש עצמי. יצוין כי בעניין **דוד** הנ"ל מדובר היה אף בכמות העולה על החזקה הקבועה בפקודת הסמים (סעיף 31(3) לפקודת הסמים). לדידי, מנתוני כתב האישום עצמו ניתן לקבוע כי סביר יותר שהגידול היה לצרכי שימוש עצמי מאשר המסקנה ההפוכה. מדובר בשתיל אחד שגודל בחצר הבית ללא השקעה כספית או אחרת; לא נמצאו אמצעי גידול אחרים או כלים המתיישרים עם שימוש מסחרי כגון שקיות חלוקה או משקל רגיש; לא נמצאה גם כמות משמעותית של תוצרת מוכנה. אדרבה - התוצרת שנמצאה הייתה בכמות נמוכה יחסית והמאשימה הסכימה שהיא לשימוש עצמי. כל אלו מלמדים, לכל הפחות, על כך שהגידול מתיישב היטב עם כוונה לשימוש עצמי. אזכיר את התרשמות שירות המבחן לפיה הנאשם עשה שימוש בקנביס בשנים האחרונות וכן בעת ביצוע העבירות. בנתונים אלו, אני בדעה כי הנאשם עמד בנטל הנדרש ממנו על מנת להוכיח שמדובר היה בגידול למטרת שימוש עצמי.

11. משכך, העבירות שיוחסו לנאשם הן כאלו שניתן לשקול בעניינן ביטול הרשעה והדגש יושם אפוא בשאלה "עד כמה עלול הנאשם להיפגע כתוצאה מעצם ההרשעה" (ע"פ 8169/20 **חיים שלום נ' מדינת ישראל** (26.8.2021)). לאחר שנתתי דעתי להמלצות שירות המבחן, שמעתי את דברי הנאשם ועיינתי במסמך שהוגש שוכנעתי כי ההרשעה

עלולה לפגוע בו פגיעה ממשית שאינה עולה בקנה אחד עם מהות העבירות ויתר הנסיבות. במסגרת תפקידו במקום עבודתו נדרש הנאשם מעת לעת להיכנס לשטחי הנמל והוא מחזיק באישור (מתחדש) לצורך כך. אכן, הנאשם עובד בעסק משפחתי ומשכך האפשרות שיפוט בשל כך בלבד אינה גבוהה ואולם, קשה להתעלם מהקושי שהדבר עלול ליצור במקום העבודה ואין לדעת את השלכות הדבר בעתיד (ראו בהשוואה: עפ"ג 1576-02-18 **לזמי נ' מדינת ישראל** (31.5.2018)). יש לזכור כי הנאשם עובד מזה כ-17 שנים בעסק המשפחתי ודומה כי מדובר במקום עבודה ייחודי וחשוב עבורו ומשכך, קושי בהמשך העבודה בעסק המשפחתי, ואף קושי ביישום חלק מהמשימות, עלול לפגוע בסיכויי שיקומו בצורה המצדיקה הימנעות מהרשעה בנסיבות העניין. אדגיש עוד כי אף המאשימה הייתה מוכנה לשקול תוצאה זו ובהסדר הטיעון הוסכם שהיא תבחן עמדתה לאחר עיון בתסקיר וכאמור ההמלצה חיובית.

12. לכך יש להוסיף כי זו הסתבכותו הראשונה של הנאשם עם החוק. מאז האירועים חלפה כשנה וחצי בה לא הסתבך שנית. שירות המבחן התרשם מחרטה כנה, הבעת צער ובושה. עוד התרשם שירות המבחן כי לנאשם עולם ערכים נורמטיבי, הוא מתפקד באופן יציב בכל תחומי החיים, אינו עושה עוד שימוש בסמים וכי ההליך הפלילי היווה גורם הרתעה משמעותי ומפחית סיכון. לאור כך המליץ שירות המבחן על ענישה חינוכית-שיקומית בדמות צו של"צ בהיקף נרחב שיבוצע במשך שנה, לצד המשך מסירת בדיקות שתן וכן ביטול הרשעתו. דעתי היא שהמלצת שירות המבחן מבטאת תמהיל נכון ומידתי התואם את נתוני המקרה. ודוק: הגם שהנאשם לא עבר הליך טיפולי כלשהו, דעתי היא שהאמור בתסקיר שירות המבחן מבטא סיכויי שיקום ממשיים וזאת בין היתר לאור העבר הנקי; הפרוגנוזה החיובית; ההליך הפלילי כגורם מפחית סיכון וכן העובדה כי חדל להשתמש בסמים.

13. עוד אציין שרואה אני חשיבות בהענקת מוטיבציה לנאשם להמשיך במגמה חיובית זו, וזאת ניתן לעשות, בין היתר, על ידי הימנעות מהרשעה והטלת ענישה שבבסיסה אלמנט חינוכי-שיקומי. בכך ייווצר לדידי תמהיל עונשי ראוי שיש בו להשיג את תכלית הענישה בצד שמירה על סיכויי השיקום. אדגיש עוד כי המאשימה הייתה ערה לכך והסכימה (ויפה עשתה) לענישה שיקומית חרף היעדר הליך טיפול (אך אגב הרשעה, כאמור). עם זאת, לשיקולי השיקום יש ליתן משקל גם בשאלת ההרשעה. ראו:

"שלב ההרשעה ומיקומו בהליך הפלילי אינו נחשב לרכיב וחלק מהליך שקילת העונש הראוי. עם זאת לא ניתן להתעלם מהעובדה שבמקרים רבים יש לעצם ההרשעה, והסטיגמה הנורמטיבית הדבקה בה, השלכות מרחיקות לכת על נאשם, השלכות שהן בעלות אופי ענשי מובהק. כפועל יוצא מכך צריך מעמדו של ערך שיקום העברין, במסגרת מכלול שיקולי בית המשפט בהליך הפלילי, להוות רכיב מבין הרכיבים הנבחנים בעת שנשקלת עצם הרשעתו של העברין בדיון". (עפ"ג 1576-02-18 **לזמי נ' מדינת ישראל** (31.5.2018); חוות דעתו של כב' הנשיא שפירא; עפ"ג 62107-07-17 **נתנאל תמר נ' מדינת ישראל** (9.11.2017); חוות דעתו של כב' הנשיא שפירא).

14. בסיכומי של דבר, ההחלטה לבטל את ההרשעה נבעה במקרה זה משילוב כלל הנסיבות והן מהות העבירות ונסיבות ביצוען; עמדת המאשימה בעת כריתת ההסדר; התרשמות שירות המבחן מהשפעת ההליך על הנאשם והמלצתו; העבר הנקי; הפסקת השימוש בסמים; והפגיעה האפשרית במעמדו של הנאשם במקום העבודה ובשיקומו הכולל.

15. אשר על כן, אני מחליט כדלקמן:

א. בהתאם לסעיף 192א' אני מורה על ביטול הרשעת הנאשם.

ב. אני מחייב את הנאשם לבצע 300 שעות של"צ. שירות המבחן יגיש תכנית של"צ בתוך 30 יום.

בהתאם לסעיף 71א(ד) לחוק העונשין, אני מחייב את הנאשם במתן בדיקות שתן במהלך תקופת ביצוע הצו, וזאת על פי דרישת שירות המבחן.

מובהר לנאשם כי עליו לבצע את הצו, לרבות בדיקות השתן, על פי הוראות שירות המבחן וכי אם לא יעשה כן, או שהבדיקות יצביעו על שימוש, ניתן יהיה להפקיע את הצו, להרשיעו ולהטיל עליו ענישה נוספת.

הודעה זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

המזכירות תמציא את גזר הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, כ' חשוון תשפ"ג, 14 נובמבר 2022, במעמד הצדדים.